

Lucas 19:12-13

1 de tijd

2 de taak

3 de toekomst

Gemeente,

De hoofdlijn van de gelijkenis is vrij duidelijk. Het gaat over een man van adel, een welgeboren man. Zo'n man bezat een kasteel met een stuk grond en dienstknechten en andere mensen die op zijn terrein woonden. Deze man gaat naar het buitenland. Want daar woont de keizer. En die zal hem aanstellen tot koning van zijn stadstaat. Voor hij weggaat geeft hij elk van zijn knechten een pond, zo'n € 30,--. Om handel mee te drijven en winst te maken. Zelf gaat hij dus naar een vergelegen land. en als hij daar het koningschap gekregen heeft en een tijdlang gebleven is dan komt hij terug en roept zijn dienstknechten bij zich om te zien wat zij met dat pond gedaan hebben. Dat is de gelijkenis in het kort.

En in deze gelijkenis geeft Jezus Zelf toelichting op Zijn hemelvaart. Vandaar deze tekst op deze zondag voor Hemelvaartsdag. Want die welgeboren heer is Jezus Zelf. Die op reis gaat naar een vergelegen land: hemelvaart. En Die Zijn dienstknechten allemaal een pond geeft. Allemaal Zijn woorden geeft. De sacramenten toevertrouwd. Allemaal evenzeer. Er is een gelijkenis van de talenten in Mattheus, daar krijgen de knechten iets verschillends, 5,2,1 talent. Want ieder krijgt verschillende gaven en een andere positie, dat is ook waar. Maar hier allemaal hetzelfde: Zijn woorden en sacramenten. En Jezus zegt tegen ons: maakt winst met het Woord, doet handel met wat Ik u toevertrouwd heb. En Jezus Zelf reist naar de hemel. Om het koningschap in ontvangst te nemen. Om door Zijn Vader aan Diens rechterhand gezet te worden en alle heerschappij te krijgen. Totdat Hij terug zal komen, de wederkomst. Dan is Jezus Koninkrijk volmaakt. En dan roept Hij ons allen voor Zich: wat hebt u met Mijn Woord gedaan? Dan vindt het oordeel plaats.

1 de tijd

Dus het punt waar het om gaat tussen hemelvaart en wederkomst is: wat doen wij met Zijn woorden en sacramenten? En dan zijn er in elk geval drie elementen die dat nog extra beklemtonen. Allereerst blijkt dat Jezus de gelijkenis uitspreekt, vers 11, omdat Hij weet dat er nogal wat mensen zijn die verwachten dat Jezus nu Zijn Koninkrijk ten volle zal laten aanbreken. Openbaar worden. Als een rijk van vrede en rust, een hemel op aarde. Dat het leven met de Heere een rustig, gemakkelijk, ongestoord leventje is. Integendeel, zegt Jezus: doet handeling. Hij geeft een taak, een roeping, een opdracht, een strijd. Tot aan de wederkomst is het leven met de Heere altijd een leven van roeping en strijd.

In de tweede plaats blijkt dat er ook nog burgers zijn, inwoners van

de aarde, die helemaal niet willen dat Jezus Koning zal zijn. Vers 14. Die nog steeds volstrekt vijandig staan tegenover Jezus en Zijn Kerk. Dus het leven met de Heere is tot aan de wederkomst ook een leven onder verdrukking en vervolging. Wie Zijn woorden en sacramenten hooghoudt kan erom gelasterd worden, aangegeven bij de geheime politie, gemarteld, gedood. Lees maar over Noord Korea en anderen landen. En toch die roeping: doet handeling met het Woord.

En ten derde blijft Jezus Zelf niet lichamelijk bij ons. Wij zien Hem niet. Hij is naar Zijn lichaam heengegaan, uit de wereld gegaan. En dat kan een beetje het effect hebben dat je allemaal wel kent uit school. De leraar heeft je een opdracht gegeven om aan te werken, het laatste kwartier. En na een paar minuten zegt hij: jongens, ik moet even naar de directie toe voor een korte bespreking, maar jullie hebben je opdracht, je weet wat je te doen staat. En hij gaat de klas uit, je ziet hem niet meer. Nou ja, hoe gaat dat, daar legt er één zijn pen neer, en daar begint er één te praten, en daar staat iemand op en loopt naar een ander toe. Zo wil dat nog wel eens gaan. En dan komt er nog bij: als jij serieus bezig blijft dan krijg je heel wat over je heen, gaan ze de gek met je steken, vriendje van de leraar zeker enzovoort, om dan toch en nog aan je opdracht te blijven werken. Jezus is toch weggegaan. Je ziet Hem niet. Om dan toch Zijn roeping te blijven uitoefenen en trouw te blijven. Toch blijft die roeping: doet handel met Mijn Woord.

Zo komt, na Jezus' hemelvaart en tot aan de dag van Zijn wederkomst de roeping tot ons: handel met Mijn Woord. Met wat Ik u toevertrouwd heb. Geen rustig, makkelijk leventje. Onder spot en smaad en verdrukking. Ook al zien wij Jezus niet: handel met Mijn Woord. Wat leer je bidden om de Heilige Geest! O, geef mij/ons Uw Geest, dat Die ons doet volharden!

2 de taak

Wat is dat precies voor een opdracht: doet handeling totdat Ik kom. Dat woord houdt en eerste in: handel drijven om winst te maken. Onze kinderen kennen dat spelletje wel: appel en een ei. Je begint met 1 euro en je gaat de deuren lang som steeds iets meer in handen te krijgen. Iets wat meer waard is dan wat je had. Winst maken, het moet iets meer worden. nou, wees zo bezig met het Woord dat het winst maakt, vrucht draagt. Dat het wat oplevert in je leven en steeds meer vrucht draagt. Geestelijke groei. Diepere verootmoediging, meer besef van zondesschuld en zondesmart. Meer verwondering en kennis van de verlossing. Dieper inzicht in Wie Jezus is, wat Hij deed. Zijn namen, Zijn ambten, Zijn naturen, Zijn staten. Meer kennis Wie de Heilige Geest is, Wie de Vader is. Meer kennis en verwondering over God. En uitmondend in meer wijsheid, verlangen en kracht om God te dienen, heilig te leven, zonden te

bestrijden. Dat het Woord en de sacramenten vrucht dragen in je leven en meer vrucht dragen. En als het vrucht draagt gebruik je dat om weer meer de Schrift te verstaan en weer meer vrucht te dragen.

Doet handeling totdat Ik kom. Wees bezig met Mijn Woord en heilige Doop en heilig Avondmaal. Wees bezig in heel het Woord. Alles wat Jezus heeft achtergelaten. Van Genesis 1 t/m Openbaringen 22.

Onderzoek dat Woord, wat het betekent. Gebruik hulpmiddelen van uitleg of verklaring. Gebruik de prediking en bewaar die. Zoek naar de betekenis van wat er staat bedoeld wordt. Gebruik de belijdenissen van de kerk om de hoofdlijnen te verstaan. Onderzoek de sacramenten, heilige Doop en heilig Avondmaal: wat betekenen ze? Wat voor waarde hebben ze? Lees daarover, mediteer erover. Juist op de zondag.

En wees biddend pleitend bezig met het Woord en de sacramenten. Ze zijn als bloemen waar honing inzigt en het gebed zuigt de honing uit de bloem het leven in, je hart in. Elke belofte in de Bijbel is om op te pleiten. De sacramenten zijn om biddend de Heere voor te houden. Heere, maak waar wat U beloofd hebt. Ook vandaag weer.

Doet handeling totdat Ik kom. Daar zit ook de kant aan, de roeping in, om dat Woord verder te brengen. Dat het Woord verder komt. Meer mensenlevens bereikt. Om er mee bezig te zijn dat het woord plaats heeft in je huis, in het gezinsleven. Altijd maar bezig om dat Woord een plaats te geven. In de gemeente, om het Woord tot mensen te brengen. Kinderen, jongeren, ouderen. In je omgeving van familie, werk, school, opleiding, vriendenkring. Doet handeling met het Woord. Zoek gelegenheden om het een plaats te geven, om er winst mee te maken. Winst, vrucht in het leven van anderen. In de verdere omgeving van land, volk en wereld. Dat het Woord Zijn loop mag hebben, met gaven, gebed en inbreng van ons.

Doet handeling met dat pond, met het Woord en de sacramenten. En dat woord: doet handeling, betekent ook zoveel als: je beroep uitoefenen. Als een zzp'er bezig zijn je kost te verdienen in je broodwinning te voorzien. Wees zo ook bezig met het Woord alsof het je broodwinning is. Want met je broodwinning als zzp'er ben je eigenlijk altijd bezig. Je gedachten staan om 5 uur 's middags niet ineens stil. En in zekere zin is het je nooit genoeg. Je blijft denken: hoe kan ik dit nog beter aanpakken, hoe kan ik daar nog meer van maken? Je geeft het ook niet op na 1 teleurstelling of na 1 keer, het is je broodwinning, dus je wilt er het beste van maken. Je bent ook vindingrijk, je zoekt wegen om verder te komen. Alsof het je broodwinning is, wees zo intens met het Woord bezig voor jezelf en zoek gelegenheden om het Woord verder te brengen, plaats

te krijgen bij anderen. Altijd mee bezig, het houdt je bezig, niet alleen op zondag, maar steeds weer, nooit genoeg, je wilt zo graag meer vrucht ontvangen, het Woord meer vrucht laten dragen in je leven, het Woord meer plaats geven in gezin, gemeente, omgeving en meerderen ervoor winnen, je blijft bezig, je geeft niet op na 1 keer, je bent vindingrijk en zoekt tijden, gelegenheden op om te kunnen onderzoeken om ter sprake te kunnen brengen. Daar zet je ook dingen voor opzij. Voor je beroep zeg je ook wel eens dingen af of die laat je schieten. Voor het Woord zeg je ook dingen af en schuif je ook dingen opzij. Om tijd te hebben het te onderzoeken. Om het Woord plaats te geven in de opvoeding. Alsof het je broodwinning is. Als vader of moeder heb je al een beroep, daar hoef je niet buitenshuis voor te werken: het Woord een plaats geven in de opvoeding is het beroep dat Jezus je geeft, dat als een beroep voor je zijn mag. Waar andere dingen voor opzij gaan. Dan maar niet of later naar die gezellige avond, eerst de kinderen met het Woord op bed leggen bijvoorbeeld. Dan maar niet de hele dag werken, want tussen de middag wil je je jonge gezin met het Woord de maaltijd laten houden.

Drijf handel totdat Ik kom. Wees bezig met het Woord en geef het Woord plaats. Inderdaad, het christenleven is geen uitrusten en makkelijk leventje. Inderdaad, dat staat onder druk, in verdrukking, want de samenleving is daar niet op ingericht. Inderdaad, ook al is Jezus niet lichamelijk bij je, toch: drijf handel met het Woord. Ook al is Jezus lichamelijk iet bij je of naast je. Want als Jezus Zelf lichamelijk in de keuken zou zitten 's morgens, zou je dan zonder Bijbellezen je ontbijt naar binnen werken? Als Jezus Zelf op je slaapkamer zat, zou je dan zonder te lezen je bed in stappen? Als Jezus Zelf naast je zat in de kerk, zou je dan in slaap vallen onder de preek? Als Jezus Zelf bij de maaltijd was, zou je dan zeggen, we hebben haast, we slaan een keertje over? Als Jezus Zelf naast je stond, zou je dan zwijgen als iemand zei dat dood dood is op je werk? Maar nou Jezus niet zichtbaar bij ons is? Hoe makkelijk sla je over, doe je het niet, schuif je het weg, en houd je je mond?

Toen Jezus ten hemel voer zei Hij: doet handeling totdat Ik kom. En zolang Hij niet gekomen is geldt elke dag: wees bezig met Mijn Woord, Mijn sacramenten, laat Mijn woord voortgang vinden, plaats ontvangen, toenemen aan invloed en vrucht.

3 de toekomst

Totdat Ik kom. Kom op de wolken, maar ook kom in het uur van ons sterven. En toen zei Hij dat die dienstknechten geroepen zouden worden opdat Hij weten mocht wat ieder met handelen gewonnen had. Dus die vraag zal Jezus stellen als Hij ons tot Zich roept. Wat deed u met Mijn Woord? Droeg het vrucht in uw leven? Hebt u iets betekend voor de voortgang van Mijn Woord in de geslachten of in uw omgeving? Dus niet: wat voor positie had u? Leidinggevende of ambtsdrager of dominee? Posities garanderen niets. En ook niet: wat hebt u bereikt, mooi huis, goed inkomen, mooie functie? Dat valt dan weg, helemaal weg. Wat heeft u met Mijn Woord gedaan?

Dan zullen er zijn, en we volgen de gelijkenis eerst maar op de voet, die geroepen zijnde zullen zeggen: uw pond heeft winst gemaakt. Uw Woord heeft vrucht gedragen. In mijn leven, om mij heen. Vrucht van verootmoediging, kennis van U en verwondering over Uw verlossing, verlangen U te dienen en heilig te leven. Uw Woord is gezaaid om mij heen. Blijkbaar zul je dat toch ook kunnen zien bij jezelf. In elk geval dan zeker wel op die dag. Dat het Woord vrucht droeg in je leven. Misschien zul je het dan ineens honderd keer helderder zien dan je het ooit hier op aarde zag of durfde zeggen.

Dan zul je zeggen: Uw Woord heeft winst gemaakt, vrucht gedragen. Ze zeggen niet: ik heb winst gemaakt, maar: Uw pond, Uw Woord droeg vrucht. Niet ik ben met Uw Woord bezig geweest, maar: Uw Woord is met mij bezig geweest. Uw Woord heeft mij gegrepen en vastgehouden, greep me telkens weer en liet me niet los. Het was niet dat ik Uw Woord zo vastgreep, maar Uw Woord greep mij steeds vast en doordrong mijn leven. En Jezus zegt: gij zijt getrouw geweest. Niet: gij hebt zoveel vrucht gedragen, och soms denk je wel eens als je om heen kijkt, ik heb niemand voor de Heere gewonnen, mijn kinderen niet, mijn man of vrouw zelfs niet, mijn vrienden niet, mijn familie niet, ik zag alles bij de handen afbreken. Maar Jezus zegt: getrouw geweest: volhardend tot het einde. Bezig blijvend, al zag ik geen vrucht, toch blij en zaaien, hopen, erlangen en bidden.

Of, of zal het u, jou, mij vergaan als die ene. Die had ook een pond gekregen en veilig opgeborgen. Niet mee gehandeld, maar weggelegd in de kast. Geen moeite voor gedaan. Waarom niet? Nou, hij heeft daar wel een reden voor. Kijk, als ik was gaan handelen dan had het ook verkeerd af kunnen lopen, geen winst, maar verlies. Ja dat kan, daar weten we in tijden van crisis alles van. En als ik dan verlies had geleden dan zou u vast heel kwaad geworden zijn, want U bent streng en veeleisend. Dus daar dacht ik: ik kies de veilige weg, ik bewaar het gewoon, dan krijgt U zeker

dat ene pond terug. Hij zegt dus eigenlijk: Heere, ik bedoelde het echt goed. Maar de koning zegt: als je het echt goed bedoelde, dan had je mijn pond wel aan de bank gegeven, die geeft altijd rente en dan was het nu meer geweest dan toen. Heel eenvoudig, zonder risico. Waarom heb je dat niet gedaan? Omdat je niet echt het goede voor mij zocht, omdat je mij niet liefhebt. Daarom heb je er niets mee gedaan. Je verklaring is een uitvlucht, een drogredenering die niet deugt. De waarheid is: je had mij niet lief, ik en mijn belangen interesseerden je niet.

Elke verontschuldiging op de dag van Jezus' komst zal blijken een drogredenering te zijn. Als het Woord geen vrucht heeft gedragen in je leven, geen plaats had in je huis en omgeving. Dan kun je allemaal excuses hebben waarom het er niet van kwam: je kan zeggen of denken: ja, maar een mens kan toch niet echt zoeken en echt het Woord verstaan? Een mens kan dat van zichzelf toch niet? Je kan zeggen: ja, maar het leven was ook zo druk, ik had zoveel te doen, als ik ouder was geworden, echt dan zou het wel gebeurd zijn, maar nu, ik had school, vrienden, hobby's, of ik had werk, vrouw, gezin, vrijwilligerstaken, het kwam er gewoon niet van. Je kan zeggen: het vroeg allemaal al zoveel: hoge functie, veel verantwoordelijkheid, ik had al zoveel aan mijn hoofd. Echt ik bedoelde het niet verkeerd, maar er kwam gewoon niet van. Zoveel verontschuldigingen en verklaringen waarom het Woord geen vrucht droeg en geen plaats kreeg. Maar wat zal Jezus zeggen: weet u wat het was? U had Mij niet lief! Mijn belangen gingen u niet ter harte. U bad eerst om uw dagelijks brood en daarna Uw Naam worde geheiligd en Uw rijk kome. U bent net zo als de burgers die zeiden: wij willen niet dat deze Koning over ons is. U/jij was dan wel gemeentelid, maar was in uw hart net als de wereld: U wilde Mij niet en had Mij niet lief. Buitengeworpen voor eeuwig. Als vijand tot eeuwige voetbank onder Zijn voeten, knarsetandend van spijt. Had ik maar, had ik maar.

Kijk, gemeente, daar ligt het punt. Liefde tot de Koning. Is die er? De Koning die naar een ver land reist om het koningschap in ontvangst te nemen. Dat is Jezus. Die naar de hemel reist, ten hemel vaart om het koningschap te ontvangen. Het koningschap dat wij in handen van de duivel hadden gegeven. Dat hij zou heersen over de mensheid. Slaven van de zonde, wegstervend in de eeuwige nacht, in de poel waar satan zelf ook eeuwig wezen zal. Maar Jezus is gekomen en heeft de satan onttroond. Verslagen en de kop vermorzeld. Door de schuld te dragen en gehoorzaam te zijn tot in de dood. En zo het koningschap te verwerven. Dat Hij Koning is. Koning Die vrede met God geeft door Zijn bloed en leven met God door Zijn Geest. Koning Die ons verzoent met Zijn bloed en ons regeert

door Zijn Geest. Hebt u deze koning liefgekegen? Omdat Hij verlost. Omdat Hij daar zoveel voor over had? Omdat Hij zo grote zaligheid geeft? Omdat Hij liefheeft die Hem niet wilden? Kreeg u Hem lief? Zo komt Hij vanmorgen tot ons. Als deze Koning. Verlossend en gevend vrede met God en leven met God. Hebt u Hem nodig? Die liefde doet volharden in het Woord. Liefde tot deze Koning is het die het Woord doet zoeken en onderzoeken. Die doet verlangen het Woord een plaats te geven. En hoe meer liefde tot Jezus, hoe meer kracht om het Woord Zijn plaats te geven. Om te volharden onder verdrukking en drukte. De liefde tot Jezus doet volharden in het Woord, is er het geheim van.

Daar ligt het verschil: je hebt de Koning liefgekegen of niet. Je bleef niet willen dat Hij Koning over je was. Vrede met God is met niets waard en leven met God wil ik niet. niet willen dat Hij Koning over je is. Dat lijkt geen gevolgen te hebben. Want Jezus is weggegaan en lijkt niet direct in te grijpen. Zijn rijk openbaart zich niet. Nog niet. Zijn oordeel over Zijn vijanden is niet te merken vaak, zeker niet met het blote oog. Het lijkt niets te geven dat je Hem niet wilt. Maar Hij komt en zal het laten blijken.

Net zozeer als het lijkt dat wie Hem liefheeft als Koning en Zijn Woord liefheeft niet geholpen wordt. Hij lijkt je aan je lot over te laten. Verdrukking vervolging zelfs en Hij grijpt niet in. Zijn rijk openbaart zich niet, nog niet. Maar; dat komt wel. Hij komt en zal zijn rijk laten doorbreken. Zijn vijanden straffen en buitensluiten en Zijn liefhebbers volkomen verlossen en kronen en verheerlijken. 10 en 5 steden. Vergoeding voor alle strijd en lijden. Hoe meer iemand leed en streed, hoe meer heerlijkheid. U kent het wel: allemaal glazen, grote en kleine. Allemaal vol. Overlopend vol. Maar een groot glas kan meer bevatten dan een klein glas en toch is ook het kleine helemaal vol. Als we dat maar in het vizier hebben! De verheerlijking komt. Het is het lijden en strijden waard. Zelfverloochening en kruisdragen waard. Als je ver van een berg bent dan lijkt de weg waarop je loopt breed en lang. En de berg lijkt klein en wat er achter zit zie je niet. Maar als je op de bergtop staat, dan lijkt die weg zo smal en klein en je ziet wat er achter ligt: prachtig onmetelijk uitzicht. Als je lijdt en strijdt lijkt de weg lang en zwaar, het einde ver en wat erachter ligt zie je niet. Maar als je zou denken aan Zijn komst die bergtop dan zou je zien dat dit leven kort en de last licht is, en de verheerlijking onmetelijk en onvergelijklijk. We zouden ons leven eens moeten bezien vanuit Zijn komst. Er zo op kijken en zo bezien.

Amen